

הלכות שבת סימן שמה שמו

מ שם ו ד נרמס
ב פקדו י שם

בכרמלית, (עט) אפלו עמק מאה אמה הוי פרמלית, (פ) אלא-אס-בן הוא רחב ארבעה על ארבעה, דאין מקום-פסטר בכרמלית, כמו שנתבאר בסמוך: **יט** "מקום-פסטר הוא מקום (פא) שאין בו (ז) ארבעה על ארבעה (פכ) וגבוה משלשה ומעלה עד לרקיע, לאו חריץ שאין בו ארבעה על ארבעה (פג) ועמק יותר משלשה, וכן המחיצות הגבוהות משלשה ולמעלה (טו) (פד) ואין ביניהם ארבעה על ארבעה: ההגה (פה) וכל זה נוקא בעומד ברשות-הרבים, אבל בכרמלית אמרין מצא מין את מינו ונעור (פו) ודינו ככרמלית * (רי) פ' כיצד משתתפין והגהות מרדכי פרק טו דשבת וטור וכו' בשם רמב"ם. * ויש חולקים ואמרים דאין חלוק בין רשות-הרבים לכרמלית (רשי) והמניד פ"ד בשם רשב"א, אבל אם עומד ברשות-היחיד, (פי) לכלי עלמא דינו כמו רשות-היחיד (פ"ב):

שמו דיני ערובין מן התורה, ובו ג' סעיפים:

א "מן התורה אין חב אלא במוציא ומכניס וזורק (א) ומושיט מרשות-היחיד לרשות-הרבים או מרשות-הרבים לרשות-היחיד, (ב) וחקמים אסרו מפרמלית לרשות-היחיד או לרשות-הרבים או מהם לכרמלית, אבל מקום-פסטר (ג) מתיר להוציא ולהכניס ממנו לרשות-היחיד ולרשות-הרבים ומהם לתוכו. (ד) אבל העומד ברשות-היחיד ומוציא או מכניס או מושיט וזורק לרשות-הרבים דרך מקום-פסטר או איפקא, (ה) חב. (ו) וכן לא יעמד אדם על מקום-פסטר (ז) ויחזק חפץ

א שבת ר נדו
ב ברייתא שם ר וחי
ג ברייתא שם וקמא
הא, ה"א שם וחי
והרמב"ם פקדו י
ונדו ויהי ד ברייתא
שם ו' וחי

באר היטב

(ז) ארבעה, רחב, אפלו הוא ארץ אלה אמה, ב"י: (טו) ואין ביניהם. משמע דאין עבי המחיצות מצטרף לארבעה. ב"ח. ועין ס"ק א מ"ש:

משנה ברורה

פסטר כשאין בו ארבעה על ארבעה, וכדלקמה בסעיף יט: (עט) אפלו עמק מאה אמה. רוצה לומר, וגם רחב פחות מארבעה על ארבעה; והשעם, משום דהוא (עט) בטל לגבי הפרמלית שהוא עומד בו, וכדלקמה בהג"ה בדעה הראשונה⁶⁴. והא דנקיט לן דגדר פרמלית שלא יהא פחות מארבעה על ארבעה, על-כרחי אירי לדעת הג"ה זו היבא דהעמוד עומד ברשות-הרבים, דאלו הנה עומד בכרמלית, אפלו הוא פחות מארבעה על ארבעה גם-כן שם פרמלית עלה, דמצא מין את מינו ובטל לגבה: (פ) אלא-אס-בן הוא רחב ארבעה על ארבעה. דאז הוי רשות-היחיד: **יט** (פא) שאין בו ארבעה. טפחים רחב, (עו) אפלו הוא ארץ אלה אמה, המרבע ארבעה טפחים על ארבעה טפחים בעיני: (פכ) וגבוה משלשה ומעלה. דפחות משלשה בטל לגבי קרקע, וכדלעיל בסעיף י: (פג) ועמק יותר משלשה. טעות-סופר, [ו] צריך לומר ועמק (עו) לשלשה ויותר: (פד) ואין ביניהם ארבעה וכו'. מלשון זה משמע דאין עבי המחיצות מצטרף לארבעה, ועין לעיל בסעיף-קטן ג מה שכתבנו שם: (פה) וכל זה וכו'. פרוש, כל הציוורים המבארים בסעיף זה, דבאין בו ארבעה על ארבעה הוי מקום-פסטר, ונוקא בעומד ברשות-הרבים, אבל בעומד בכרמלית, אף-על-גב דלא הוי ארבעה הוי בכרמלית, דמצא מין את מינו, הינו המקום-פסטר מצא את הפרמלית שהיא מינו, שהוא גם-כן מקום-פסטר מן התורה, ונעור ונתחוק על-ידי מינו להצטרף עמו ולהיות כמותה: (פו) ודינו ככרמלית. ובעמוד או במחיצות הנ"ל (עט) לא הוי בכרמלית אלא עד שצורה שפחים, אבל כחריץ, אפלו עמק מאה אמה, וכו' בהג"ה בסעיף יח: (פי) לכלי עלמא דינו כמו רשות-היחיד. שכל דבר שהוא בחוץ רשות-היחיד⁶⁵ הוא רשות-היחיד, בין גבוה בין נמוך, בין רחב בין קצר [ב"י]. (עט) ועין בפירושים להורות בדעה הראשונה. ועין בבאור הלכה:

באר הלכה

* ר"ן בפרק קמא דשבת והגהות מימוני, קד צריך לומר: * ויש חולקים וכו'. עין במשנה ברורה שכתבנו דהאחרונים פתבו דהלכה בדעה הראשונה, ונראה דהוא משמע דהנ"מ בסעיף יח בהג"ה סתם בן, ועין בסימן שנה בהג"ה משמע דלא פסיקא לה להרמ"א דבר זה. ולבד זה, מצאתי עוד ראשונים דקמי בשיטת רש"י והרשב"א, והוא במאירי פרק קמא דשבת [בדף ז] וכתבנו יתום בהדיא דאף בכרמלית יש מקום-פסטר, ועל-כן במקום הדקא אפשר דיש להקל:

א (א) ומושיט. הינו, שגופו עומד ברשות אחד ומושיט בידו החפץ לרשות אחר. ועין לקמן בסימן שמו במשנה ברורה בסעיף-קטן ח לענין מושיט מרשות-היחיד לרשות-היחיד דרך רשות-הרבים⁶⁶: (ב) וחקמים אסרו וכו'. דהוא (ב) דמניא קצת לרשות-הרבים, שאין מחיצות ומקל מקום אינו רשות-הרבים, דלאו להלואך דרבים עבידא, ולכן גזרו עליו חכמים שלא להוציא ולהכניס ממנו בין לרשות-הרבים ובין לרשות-היחיד, כדי שלא יבוא להחזיר אף מרשות-היחיד לרשות-הרבים: (ג) מתיר להוציא ולהכניס. והוא הדיון להושיט ולזרק: (ד) אבל העומד. רוצה לומר, (ג) שהנה עומד, והלף והוציא או הכניס, או שנשא עומד אלא שהושיט או זרק: (ה) חב. דכיון שצוה עקיבה ברשות-היחיד והנחה ברשות-הרבים או איפקא, לא אכפת לן מה שהעביר ביניהם דרך מקום-פסטר⁶⁷. ונוקא שלא עמד במקום-פסטר, אבל עמד מעט שם⁶⁸ ואחר-כך חזר והוציא לרשות האחר, פסור, כיון שצוה הנחה במקום-פסטר⁶⁹, (א) ומקל מקום אסורא דרבנן איכא אף בנה⁶⁶. דגרינן דלמא אתי לאקולי ולאפוקי להדיא מרשות-היחיד לרשות-הרבים: (ז) והוא הדיון דאסור להוציא משום זה מרשות-היחיד למקום-פסטר דרך רשות-הרבים אף אם יזהר שלא לעמד ברשות-הרבים: (ו) וכן לא יעמד וכו'. האי וכן לאו דנוקא, (ח) דחייבא ליפא בזה ודכיון שיהא בעצמו עומד ויניח במקום-פסטר, מיד שהגיע החפץ נגדו (ו) נעשה כמו שהגיה שם מעט, ונקט וכן משום אסורא, משום דעל-פל פנים נעשה על-ידו הוצאה מרשות-היחיד לרשות-הרבים, ואתי לאקולי להוציא מרשות-היחיד לרשות-הרבים להדיא: (ז) ויחזק חפץ מיד וכו'.

שער הציון

(עט) וכל זה לענין עמקות, אבל לענין גבה, כגון עמוד שהוא פחות מצננה טפחים ורחב ארבעה על ארבעה שעומד בכרמלית, אפלו לדעה ראשונה שלקמה בהג"ה גם-כן אינה תופסת אלא עד שצורה, דלא שפך שם לומר מצא מין את מינו ולבטולי לגבה, וגם הפרמלית גופא אינו תופס אורו אלא עד שצורה, וכן חב בספר תוספת-שבת: (עו) מגזר אבהם בשם הפוסקים: (עו) דשלשה בודאי גם-כן אינו בטל לארבעה, וגם ברמב"ם לא נזכר תחת יתיר: (עט) והשעם בתבתי מקדם בשער-הציון: (עט) אלהי רבה והגריז ושלחן עצי-שטים: (פ) רש"י: (ג) ט"ו: (א) גמרא בממרא דרב דימי אמר רבי יוחנן: (ז) בית-יוסף וט"ו ומאמר-מרדכי, דלא בב"ח: (ה) גמרא: (ו) פן הוא לפרוש רש"י והרמב"ם במה דמסיק שם יתום לא נח נחא נח, וכמו שכתב בספר מצוה-לקח, עין שם. ועין במהרש"א שם בן ח עמוד ב בדבור המתחיל 'לימא הנהו' דמפרש שם בן אף לפרוש התוספות בשם רבנו חננאל, אכן ברמב"ם פרק יב משבת הלכה יד בדישגות האב"ב שם, לפי מה שהעתיק פרוש רבנו חננאל משמע דנוקא בשנת שם מעט אבל בשלא נח כלל חב:

הַלְכוּת שֵׁפֶת סִימָן שְׁמָה שְׁמוֹ

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק עט]

וּבְדִלְקָמָה בְּהֶגְ"ה בְּדַעַה הָרֵאשׁוֹנָה⁵⁴.

1) שחילק שם בין שתי רשויות היחיד הנמצאות זו לצד זו בצד אחד של רשות הרבים ואורך רשות הרבים מפסיק ביניהן, שאם הושיט חפץ מרשות היחיד אחת לחבירתה דרך רשות הרבים, אפילו הושיט את החפץ למעלה מעשרה טפחים שהוא מקום פטור, הרי הוא חייב, לבין שתי רשויות היחיד הנמצאות בשני צידי רשות הרבים ורוחב רשות הרבים מפסיק ביניהן, שאם הושיט את החפץ מזו לזו הרי הוא פטור, אפילו הושיטו למטה מי' טפחים.

[משנ"ב ס"ק ה]

לא אֶקְפֹּת לָן מֵה שֶׁהֶעֱבִיר בֵּינָתַיִם דְּרָךְ מְקוֹם פְּטוֹר⁵².

2) ואם כשהעביר את החפץ דרך מקום הפטור, היה גובה החפץ פחות מג' טפחים לקרקע, הסתפק החזו"א (או"ח סי' סב ס"ק ו) אם נחשב החפץ כאילו הונח במקום פטור, ופטור, או שלא נחשב כאילו הונח שם, וחייב.

[משנ"ב ס"ק ש]

אֶבֶל עֶמֶד עֶמֶט פְּטוֹר⁵³.

3) ואם עמד כדי שלא יחשב כמוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, כתב לעיל (סי' רטו ס"ק יח) שפטור. ובשם ז"א כתב שם, שרק אם יושב נחשב כמפסיק באמצע ההליכה. אמנם בשעה"צ לקמן (סי' שמת ס"ק יח) דחה דעה זו.

[משנ"ב ס"ק ש]

כִּינּוּן שֶׁעָשָׂה הִנָּחָה בְּמְקוֹם פְּטוֹר⁵⁴.

4) ודוקא אם עמד לפוש, או מחמת סיבה אחרת שמונעת אותו מללכת, אבל אם עמד רק כדי לתקן את משאו (שהיא לו יותר נוח לשאתו), מבואר לקמן (סי' שמת ס"ק י, ובשעה"צ שם ס"ק יח) שאינו נחשב כעומד אלא כמהלך, וחייב.

[משנ"ב ס"ק ש]

וּמְכַל מְקוֹם אֶסוּרָא דְרַבְּנָן אֵיכָא אַף בְּנֵהוּ⁵⁵.

5) ואפילו נעשתה הוצאה זו על ידי שני אנשים, כגון שאחד הוציא את החפץ מרשות היחיד והניחו על מקום פטור, והשני נטלו משם והניחו ברשות הרבים, כתב השו"ע הרב (ס"ב) שאסור הדבר מדרבנן, מפני שגם באופן זה גורם הדבר לזלזול באיסורי שבת, שעל ידי כך יוציאו אנשים לכתחילה מרשות היחיד לרשות הרבים. אמנם החזו"א (או"ח סי' קד ס"ק ה) הסתפק בזה, ומי"מ כתב שאם קוף עשה את ההוצאה הראשונה, והיינו שהוציא חפץ מרשות הרבים והניחו במקום פטור, נראה שיותר לאדם ליטלו משם ולהניחו ברשות היחיד. והוסיף, שהוא הדין באדם שיצא מרשות הרבים כשהוא לבוש, ופשט את בגדיו והניחם במקום פטור, מותר לאדם אחר ליטלם משם ולהניחם ברשות היחיד. ובהערות לשונה הלכות (כאן) הסתפק אם על ידי קטן דינו כקוף.

[משנ"ב ס"ק פז]

שֶׁכֶּל דְּבָר שֶׁהוּא בְּתוֹךְ רְשׁוּת הַיְחִיד⁵⁶.

55) ואם רשות היחיד מקיפה את המקום פטור רק משלש רוחות, וברוח הרביעית הוא פתוח לרשות הרבים, כתב החזו"א (או"ח סי' עג ס"ק ו) שבאופן זה המקום נחשב רשות לעצמו, ויש לו זין מקום פטור, ודברי הרמ"א שמקום פטור העומד ברשות היחיד טפל לרשות היחיד, היינו רק כשרשות היחיד מקיפה אותו מכל צידיו. וטעם הדבר, משום שכשרשות היחיד מקיפה את המקום פטור מכל רוחותיו אין המקום פטור חולק רשות לעצמו, והמחיצות החיצונות של רשות היחיד גודרות גם את המקום פטור, אבל כשרשות היחיד מקיפה אותו רק משלש רוחות והרוח הרביעית פתוחה לרשות הרבים, הריהו חולק רשות לעצמו, ומחיצות רשות היחיד גודרות רק עד המקום פטור. והוסיף (שם), שכל זה דוקא כשהמחיצות של המקום פטור גבוהות עשרה טפחים, אבל אם אינן גבוהות עשרה, אין בכוחן לחלק את המקום פטור להיות רשות לעצמו, ונמצא שאיך המקום פטור הוא רשות היחיד, וסיים, שכל זה צ"ע.

סימן שמו

דיני ערובין מן התורה

[משנ"ב ס"ק א]

לְעִנּוּן מוֹשֵׁיט מִרְשׁוּת הַיְחִיד לְרְשׁוּת הַיְחִיד דְּרָךְ רְשׁוּת הַרְבִּיבִים⁴.

הַלְבוּת שֶׁת סִימָן שְׁמוֹ

ביאורים ומוספים

[משנה"צ ס"ק ח]

דאם לא הניחו רק שְׁהַעֲבִירוּ דָרְךְ מְקוֹס־פֶּטוּר, אָסוּר אֶפְלוּ לְדַעַת הַפְּתִירָה⁽⁶⁾.

6) וכן הכריע לקמן (סי' שנה ס"ק ל) ובביה"ל שם (ס"א ד"ה וצריכום), וכן כתב בביה"ל לקמן (סי' שג ס"א ד"ה ועירבו).

[משנ"ב ס"ק י]

סְבִירָא לְהוּי דְדוּקָא בְּרִשְׁיֹת דְאֹרְיָמָא גְזֵרִינָן, מַה שְּׂאִין בְּן בְּרִשְׁיֹת דְרַבְּנָן, דְּהַנְי גְּזַרְהָ לְגִנְיָה⁽⁷⁾.

7) כוונת הרמ"א שצ"ן לסימן שעב ס"ו, היא למה שכתב השו"ע שם לענין שתי חצירות הסמוכות זו לזו ולא עירבו ביניהן, שמוותר להוציא מן החצירות אל מקום הפטור שביניהן. וכתב הרמ"א שם, שמ"מ אסור להחליף בין שתי חצירות אלו דרך מקום הפטור שביניהן, והיינו שאסור ליטול חפץ מן החצר האחת ולהניחו במקום פטור, ולאחר מכן לקחתו ממקום הפטור ולהניחו בחצר האחרת. וכתב המשנ"ב שם (ס"ק מט), שמלשון הרמ"א משמע שחשש לשיטת האוסרים כאן, שסוברים שאין לחלק בין רשויות דאורייתא לבין רשויות דרבנן לענין זה.

[ביה"ל ד"ה ברשות]

יְהִי צִדִּיק לְפָנֶיךָ הַמְּקוֹס־פֶּטוּר דְקָאן שְׁהוּא גְבוּהָ צְשָׁנָה⁽⁸⁾.

8) מבואר בדבריו שמקום פטור הנמצא בצד כרמלית דינו ככרמלית אף על פי שאינו מוקף מכל צדדי, וכן מבואר ברמ"א (ס"ג) שצ"ן הביה"ל, והמקור לזה הוא בגמ' בעירובין (ט, א) בדברי רבא בדין בין הלחיים הסמוך לכרמלית דהוי כרמלית. ויש להעיר מכל זה על מה שכתב הביה"ל לעיל (סי' שמה ס"ז ד"ה חורי) שאם אינו מוקף מכל צדדי בכרמלית הוא מקום פטור. וביאר השו"ע הלכות (סי' שמה ס"ט), שלא כתב הביה"ל שמקום פטור שאינו מוקף בכרמלית דינו כמקום פטור אלא לגבי חורים הנמצאים בכרמלית, שכיון שיש להם מחיצות, אינם מצטרפים לכרמלית אלא כשהם מוקפים בכרמלית מכל צידיהם, אבל שאר מקום פטור הסמוך לכרמלית, מצטרף אל הכרמלית גם אם אינו מוקף בכרמלית אלא מצידה האחד. [וראה מה שכתבנו בזה בביה"ל לעיל סי' שמה ס"ז ד"ה חורי כרמלית].

[ביה"ל ד"ה קורפן]

נְעֻשׂוֹת שְׁלֵא בִידֵי אֲדָם⁽⁹⁾.

9) מבואר מדבריו, שביאר בדעת התוס' שמקום שהוקף מחיצות שנעשו בידי אדם הריהו רשות היחיד, אפילו אם הוא מקום גדול שהעומד באמצעו אינו רואה את המחיצות. אבל אם נעשו המחיצות בידי שמים, אין מועילות מחיצות להחשיב את המקום המוקף לרשות היחיד מן התורה בהיקף גדול כל כך. ובביאור דעת הריטב"א [להלן בהמשך דבריו] כתב, שגם אם הוקף המקום מחיצות בידי אדם, אם הוא גדול כל כך, אינו נחשב רשות היחיד מן התורה. והחזו"א (או"ח סי' קז ס"ק א) צידד לבאר את דברי התוס', שכוונתם כעין פירוש הריטב"א, ואף לדעתם כל שהיקף המחיצות

קטן, נחשב המקום לרשות היחיד אף אם נעשו המחיצות בידי שמים, ומה שכתבו שכל שהמחיצות אינן עשויות בידי אדם אינו מועיל, כוונתם כשהמחיצות מקיפות מקום גדול כל כך שאין דרך בני אדם לעשות דוגמתו.

ולשיטתו ביאר החזו"א (שם), שנחלקו התוס' והריטב"א בטעם הדבר שאין מחיצות אלו נחשבות מחיצות, שלדעת התוס' טעם הדבר הוא משום שהרבים ההולכים בתוך המחיצות מבטלים את המחיצות, ולדעת הריטב"א הטעם הוא מחמת גדל המקום המוקף, שכיון שהעומד באמצע המקום אינו רואה את עצמו מוקף במחיצות, אין המחיצות מועילות להגדיר את המקום כמקום בפני עצמו, ולשיטתו גם אם אין הרבים ההולכים בתוך המחיצות אינן נחשבות מחיצות, ונשאר בצ"ע.

[ביה"ל שם]

וְאֶפְלוּ רַבָּנָן מוֹדוּ דְאֵתוּ רַבִּים וּמְכַשְׁלֵי מְחִיצָתָא⁽¹⁰⁾.

10) ובאופן שהמקום המוקף קטן מבית סאתים, הביא במשנ"ב לקמן (סי' שסג ס"ק קיח) ובשעה"צ שם (ס"ק צד) שנחלקו המג"א והכנסת יחזקאל בדעת התוס', שלדעת המג"א כל שהמחיצות נעשו בידי שמים מבטל הילוך הרבים את המחיצות אפילו בשטח קטן, ולדעת הכנסת יחזקאל אין הילוך הרבים מבטל אלא כשהמקום גדול יותר מבית סאתים, אבל אם הוא קטן מבית סאתים, הריהו רשות היחיד על ידי מחיצות אלו, ואין הילוך הרבים מבטל את המחיצה.

[ביה"ל שם]

וְדַעַת הַרִּטְבָּ"א קָשֶׁם הַמְּקָפִין אֵינְרַבְּנָן⁽¹¹⁾.

11) הביה"ל לא הכריע בדעת התוס' או בדעת הריטב"א. וראה בשעה"צ (שם) שהביא את דברי הריטב"א אלה, שהכל תלוי אם הוא יכול לראות את עצמו בתוך המחיצות. ומ"מ יתכן שסמך שם על טעמים אחרים שהובאו בכנסת יחזקאל ובחמד משה. וכן במשנ"ב לעיל (סי' שמה ס"ק מח) ובשעה"צ שם (ס"ק נא) הביא את סברת הריטב"א, וכתב שכן היא דעת המאירי לענין נהר, שכיון שמחיצותיו רחוקות זו מזו, אינו נחשב רשות היחיד. עוד כתב שם, שאף אם שתיים מן המחיצות קרובות ושתיים מהן רחוקות, אין המחיצות הרחוקות מצטרפות לקרובות, ואין המקום המוקף נחשב רשות היחיד לדעה זו.

[ביה"ל שם]

דְּקָא בְּכַגְוִן שְׁעוֹר זְהָ⁽¹²⁾.

12) משמע מדבריו ששיעור המקום שמועיל להקיפו במחיצות הוא עד כור או כוריים, שבאופן זה נראית המחיצה לעומדים באמצע. והנשמת אדם (כלל מט אות ב) התפק שמה השיעור הוא עד ט"ז מיל, וכמבואר בגמרא (בכורות נד, ב) לענין צירוף למעשר בהמה, שבשיעור זה שולטת עין הרועה השומר על הבהמות, ושיעורו של הביה"ל קטן מזה בהרבה.

הלכות שבת סימן שמו

באר הגולה ר

ה' הראש' בשם
הנר"ה והראב"ד
החסידים עסקים מהם
דעריכו פי"ו וכן
קטב הנרש"א
הנר"ה שם ונרמזים
בפניו י' פשוט
הרב המהיר שם ושם
הורו גדולי המורים
ז' שבת ר' ח שבת ד'
ערוכו סיו' ה' שבת'
המהיר במור הוא ט' ערוכו שם וכ"ג י' שם ס"ו

מזד מי שעומד ברשות הרבים ויתגנו למי שעומד ברשות היחיד או איפקא. (ח) ולהתחיליך דרף
מקום פטור *ברשות דרבנן, (ט) יש אוסרים (י) ויש מתירים (וצ"ל לקמן סימן שעב סעיף ו): ב' ימן התורה
אין חיב אלא (יא) במעביר ארבע אמות ברשות הרבים, וחקמים אסרו להעביר ארבע אמות (יב) בכרמלית.
נים ובקעה (יג) תרי גוגי פרמלית גינהו, ומתר לטלטל מזו לזו תוף ארבע אמות: ג' (ב) *הקרפף (פרוש,
מקום שפוקח מחיצות בלא קרוי כמו חצר) (יד) יותר מבית סאתים (טו) שלא הקף לדירה, (טז) אסרו חקמים
לטלטל בו *אלא תוף ארבע אמות, (יז) *ומתר להוציא ממנו לכרמלית אחר כגון בקעה העוברת לפניו:
הגה (ז) (יח) ולכן מתר לקח מפתח מפרמלית שלפני גנה (יט) לפתח ולגלע ולהחזיר המפתח אליו (טו), ובלבד
המהיר במור הוא ט' ערוכו שם וכ"ג י' שם ס"ו

באר היטב

בכלו ומתוך זה נבואו שאר אנשים לטלטל ברה"י כי דומה זה לרה"י, ט"ז,
ע"ש: (3) ולכן מתר. פי' דאע"פ שהגנה הוא רה"י מן התורה לא אסרו

באור הלכה

* ברשות דרבנן. עין במשנה ברורה שכתבנו רוצה לומר שעומד על
מקום פטור וכו'. דע, דלפי המבאר בסוף הסימן, דמקום
פטור העומד אצל פרמלית אמרין דמצא מיז את מינו ודינו ככרמלית
ונהו כדעה ראשונה הנזכר בה"ה סוף סימן שמה, עין שם, ויהי צריך
לפרש המקום פטור דכאן שהוא גבוה עשרה (8) ונאין רחב ארבעה, דאז לבלי
עלמא לא נוכל לחשבוי לכרמלית אף דהוא בסמוך לו, דאין פרמלית תופס
למעלה מעשרה, דאי פסחות מעשרה, אף דאינו רחב ארבעה יש לו דין
כרמלית לדעה ראשונה הנ"ל: * קרפף יותר מבית סאתים. עין מגן
אברהם דמדאוריתא היא רשות היחיד גמורה, וכדבריו מבאר בש"ס ערוכי
ס"ו עמוד ב, עין שם. והנה בסוגיא שם מבאר דאפלו הוא רחב כור או
כורים נמי הוי רשות היחיד גמור מן התורה לכל מלי: ודע, דנדע
התוספות ברף כב עמוד ב דברבור המתחיל 'דלמא', דלאו דוקא כור או
כורים, אלא אפלו אף כורים נמי רשות היחיד הוא, ונתא דמתפתח שם
הש"ס בכגון זה 'בבל נמי מקיף לה פרת וכלי עלמא נמי מקיף לה
אוקניטו', דמשמע מזה דבמחיצות רחוקות הרבה לא מקרי מקף, תרצו
ביתוספות, משום דהמחיצות נעשות שלא בידי אדם (9), לא חשיבא מחיצה
פלי האי, ואפלו רבנן מודו דאתו רבים ומבטלי מחיצתא (10). ודעת הרשב"א
בשם הרמב"ן אינו כן (11), ולדידה נא דקמתפתח בש"ס 'בבל נמי הא מקיף לה
פרת', משום דסבינא לה להש"ס דבמחיצות רחוקות כגוי אין סבא דלגוי
כמשקף מחיצות, וכתב בשם הרמב"ן, דכל שאין המחיצה נראית לעומדין
באמצע ואין נגרת להם לא מקרי מחיצה מן התורה, ומיסים, דלפי זה הא
דאמרין ברף סו וצאפלו כור או כורים ונא דקמתפתח ש"ס (12), דעל-כ"ל פנים
מקרי המחיצה נראית לעומדים באמצע, ולא כנפישא טובא שאין המחיצה
נגרת, עין שם ברשב"א. ועין ברשב"א שצדו גס'פן דבריו הרשב"א,
שפשוטא זו מוכח ששעור יש עד פמה מקרי רשות היחיד, אלא דאסאק
בצירד עיין, דאם"כ פמה ששעור ונא דבריו הרמב"ן עצמו בסוגיא דעיר של
לשעורא דרבמ"ן. אכן כדבריו הרמב"ן עצמו בסוגיא דעיר של
יחיד (שמשם הוציא הרשב"א שישתו) נראה לכאורה דרף אחרת בשיטתו,
דברמב"ן לא כתב שם דבריו אלא במחיצות העומדים מאליהם פהרים
ובקעות, ועל זה כתב דל היכי שהם רחוקים טובא עד כדי שאינו מוצא
את עצמו בתוך מחיצות לא מקרי מחיצות, וכדמוכח מהניא דבבל נמי
מקיף לה פרת, עין שם ברמב"ן, וסוגיא דרף סו דכור או כורים לא הביא
כלל דבריו, ושפיר יש לומר דסבינא לה דשם אפלו אף כורים, ומשמע
דשם המחיצות נעשין בידי אדם אף-ע"ג דמתסרי דיורין, וכשיטת
התוספות, אלא דכנה פליג אהתוספות, דלדידהו דוקא ביהמה דרף הרבים
באמצע, ומשום דאתו רבים ומבטלי דאע"פ רחב הרבה מאד שאין המחיצה נראית לעומדים מאליה, ולדידה
אפלו לא היה עובר דרף הרבים באמצע, וכההיא דרף סו לענין קרפף, אם

(א) קרפף. מדאוריתא הוא רה"י גמור, אלא שהתירו לטלטל ממנו
לכרמלית, שאם נאסר יאמרו שהוא רה"י גמור ונבואו לטלטל בתוכו

משנה ברורה

והוא הדין לקח מן מקרקע רשות היחיד ולתן לקרקע רשות הרבים:
(ח) ולהתחיליך וכו'. רוצה לומר, (ו) שעומד על מקום פטור ונוטל
מזד מי שעומד ברשות היחיד ונותן ליד העומד בכרמלית או
איפקא, והוא הדין אם נוטל חפץ מרשות היחיד (ט) ומניחו במקום
פטור וחוץ נוטל ממקום פטור ומניחו בכרמלית: (ט) יש
אוסרים. סבינא להו דאין להלך בין רשות דאוריתא לרשות
דרבנן לענין זה: (י) ויש מתירים. סבינא להו דדוקא ברשות
דאוריתא אמרין, מה שאין כן ברשות דרבנן, דהוי (ט) גזרה לגזרה:
ב' (יא) במעביר ארבע אמות. הינו על-ידי עקינה והגנה, ואסור
דרבנן איפא על-ידי עקינה או הנחה לבד, ובדלקמן בסימן שמו:
(יב) בכרמלית. דהוא דומיא דרשות הרבים, וכנ"ל. ועין לקמן
בסימן שמש סעיף ה ובמשנה ברורה שם: (יג) תרי גוגי וכו',
ומתר וכו'. רוצה לומר, דאף-ע"כ מותר לטלטל מזו לזו ולא
גזרו משום רשות: ג' (יד) יותר מבית סאתים. ושעור בית סאתים
מבאר לקמן בסימן שנה, שהוא שבעים אמה וארבעה טפחים על
שבעים אמה וארבעה טפחים ברבוע (8). (טו) שלא הקף לדירה.
כגון שקנה דעתו לנטע או לזרע וכהאי גונא, וכמבאר לקמן
בסימן שנה: (טז) אסרו חקמים וכו'. שפירן שהוא גדול כל-כף
אתי למחלף ברשות הרבים, ועשאוהו חקמים ככרמלית:
(יז) ומתר וכו' לכרמלית אחר. אף דמן התורה הוא רשות
היחיד לכל דבר כיון שיש לו מחיצות, והזרק מתוכו לרשות
הרבים חיב, ומרשות היחיד לכרמלית הלא אסור להוציא וכנ"ל,
מכל מקום כאן התירו, שאם נאסר זה, יסברו שהוא רשות
היחיד גמור ואין שם פרמלית עליו כלל ונבואו לטלטל בכלו
כשאר רשות היחיד, ומתוך זה נבואו שאר אנשים לטלטל גם
ברשות הרבים, כי דומה זה קצת לרשות הרבים כיון שהוא
גדול ולא הקף לדירה, ועל-כך נתנו עליו חקמים דין שאר
כרמלית לענין זה שפטר להוציא ממנו לכרמלית אחר כגון
בקעה וכיוצא בזה: (יח) ולכן מתר לקח וכו'. דאף-ע"פ
שהגנה הוא רשות היחיד מן התורה, שפסקת מחיצות, כיון
דרבנן עשאוהו ככרמלית, לא אסרו הטלטל ממנו לבקעה
שלפניה, והשטח כנ"ל: (יט) לפתח וכו'. הינו, (י) אף להקניס

שער הציור

(1) וגם כזה אפלו לא נח כלל בשעה שהגיע נגדו, נעשה כמי שנת, ומתר לדעת המהמירין וקדעת הרב"ד בשם הרבנו חננאל הנ"ל, גם כזה בעיני דוקא שנת
בעט בשעה שהגיע נגדו, דאי לא הכי הו כמי שעקר מרשות היחיד והניח בכרמלית ואסור: ואף דבסימן שנה בה"ה כתב הרמ"א בשם הרמ"ד דברשות
דרבנן מתר אפלו לא נח כלל, כמה אחרונים דחו שם זה מהלכה, עין שם, ולדעת יש אוסרין אסור אפלו אם נח בינתיים, כמו אם העביר ברשות היחיד לרשות
הרבים דרף מקום פטור ונח בינתיים: (ב) דאם לא הניחו רק שהעבירו דרף מקום פטור, אסור אפלו לדעת המהמירין (9), וכמו שכתבנו מקום: (ג) ורוצה לומר,
דאפלו אם יבוא על-ידי זה להוציא להקיא מרשות היחיד לכרמלית, גס'פן ליפא אסורא דאוריתא: (י) דאי לאו הכי אין רביתא כלל:
(א) ועיין שם במשנה ברורה סעיף קטן ז.

הלכות שבת סימן שמו

(כ) שלא יאה ביניהם אסקפה שהיא רשות-היחיד, כגון (כא) שהיא גבוה עשנה ורחבה ארבעה¹¹⁸, או שיש לה (ג) (כב) *שתי מחיצות מן הצדדים¹¹⁹ (כג) שהן רחבין ארבע *ומשקוף עליה רחבה ארבע, דאז הוי (ד) רשות-היחיד אף-על-פי (כד) שאינה גבוה עשנה. *מיהו, אסור להכניס (כה) מאסקפה לרשות-היחיד או איפקא, (כו) דחישנין שמא לא יהיה התקנה ארבע, ואז אם אין האסקפה גבוה שלש לש לה (כז) *הדין (ח) שלפניה, (כח) ואפלו אם גבוה שלש, מאחר שכל רשות שלנו

באר היטב

בית-הכנסת הוא לצד הרחוב ואין שום חדר לפני הפתח, והאינו יהודי מביא המפתח, יש לנהר שלא יקח השמש המפתח מידו עד שיהיה עם האיני יהודי תחת משקוף שעל הפתח, דשמא יש שם בתקנה ד' והוי רה"י ומטלטל מפרמלית שלפני בית-הכנסת לתוך רה"י, ע"כ יקח המפתח ממנו תחת המשקוף ואח"כ יפתח המנועול, ולא יפתח הפתח עד שישיר המפתח ואח"כ יפתח הפתח, דשמא אין בתקנה שחזין לפתח ד', נמצא ששם הוא פרמלית

הטלטל ממנו לפרמלית, וזהו משם הדין הנזכר לפני זה: (א) שתי מחיצות. ובשלישי אמרין פי תקנה יורד וסותם, עמ"א: (ז) רה"י. פי ואסור להכניס לשם מן הפרמלית שלפניה, וא"כ היה ראוי להתיר להכניס מאסקפה זו לרה"י, אלא דמ"מ אסור שמא לא יהיה רחב ד' והיה פרמלית אף שאין רחב ד', כיון שיש לפניו פרמלית מצא מוכי: (ח) שלפניה. כתב הש"י: ראיתי רבים נכשלים באותן מקומות שאסור הטלטל מחמת שאין שם ערוב, ופתח

באור הלכה

מתוספות שבת דף ט דבור המתחיל 'אף-על-גב', דהוא הדין דמטר להוציא מקום שיש שלש מחיצות, אף-על-גב דמן התורה הוי רשות-היחיד גמורה, לפרמלית¹²⁰, כיון שעל-פל-פנים מדרבנן עשאוהו פרמלית, וכמו לענין קרפף, אחר-כך מצאנו שכן פתח בספר בית-מאיר מברא, ולפלא שלא הביא לזה דעה מתוספות הנ"ל: * שתי מחיצות מן הצדדים וכו'. עין משנה ברורה. והקשה הגון אברכה, דהא בסוף סימן שסא פסק דבעינן דוקא שיהיו שתי המחיצות בדקות זו בזו, ובזו כנגד זו לא אמרין פי תקנה יורד וסותם; ואין לומר דהפתח נחשב למחיצה, אם-כן במחיצה אחת מן הצד, סגי, ועיין שם מה שפירש. ובאלהי רבה תרין¹²¹, דהא כיון שאין מפלש לרשות-הרבים, דמצד אחד הדלת ממשג' ¹²², די אף בשתי מחיצות זו כנגד זו. והג"א בבאורו כתב דעל-פי אמת די במחיצה אחת מן הצד, והדלת גס-כן נחשב למחיצה, נמצא דהוי כשתי מחיצות בדקות, וכן כתב התוספות-שבת דרמ"א נקט רק אכתא דמלתא, אבל לדינא נעשה רשות-היחיד על-ידי מחיצה אחת; ולדבריהם יהיה רשות-היחיד גמורה של ארבע מחיצות, דלשתי מחיצות האחרות נאמר פי תקנה יורד וסותם על-ידי המשקוף שלמעלה: * ומשקוף רחבה ארבעה. ובפתח מכו, אפלו אין מקרה פלה רק התצי החיצונה מקנה, אמרין פי תקנה יורד וסותם, כיון שיש מקום ארבעה משפת הקורה עד הדלת, שם מכו עליה ומצטרף עם הפכו והקורה מתיחדו. וזהו אם הנה דלת הפכו נעול. ואם הפתח פתוח, אפלו אין מקום ארבעה הוי כלפנים מ"א. וצריך עיין, דהלא דברי הגמון אברכה נובע מסוגית הגמרא שבת ט, ושם הלא איתא בהדיא מתוספות דאם פתוח לרשות-הרבים, אפלו אם הפתח נעול הוי כלפנים בשאין רחב ארבעה ונכיון דלחיי מקל התוספות פתוח לרשות-הרבים בפתח נעול, כל-שכן לענין קורה]. ועל-פני-זה מנין תקונן אברכה פתוח לפרמלית, ואפלו הכי אם פתח פתוח הוי כלפנים, וזהו סותר לפסק השלחן-ערוך לקמן בסיומן שסא עקיף ד הפסק בהדיא דפתוח לפרמלית אסור תחת הקורה, ובאמת מוז הסוגיא, לשיטת התוספות והרא"ש וגם לפרוש רש"י, מדיח בהדיא דסבירא לה כשיטת הראב"ד דסבירא לה דתחת הקורה מטר אף פתוח לפרמלית, ואם-כן לפלא על המנון אברכה שפתח פתוח ולא הוי דבעת השלחן-ערוך סותר לזה, וצריך עיין: * מיהו, אסור וכו'. לאו בדין גנה קממשעי, דהא גנה דין פרמלית יש לה, אלא הכי קאמר: מיהו, כלומר, אף-על-גב דאמרין כשהאסקפה הנזכרת היא אצל גנה אסור להכניס ולהוציא ממנה לגנה לפי שהיא רשות-היחיד וקמטלטל ממנה לפרמלית, ויחייב מזה שאם אסקפה זו עומדת אצל רשות-היחיד גמור שרי להכניס ולהוציא ממנה לרה"י, אף-על-פי-כן יש לאסר משום דחישנין וכו' [נאמר מרדכי]: * הדין שלפניה. עיין במשנה ברורה דאם הוא רשות-הרבים, זה המקום בטל לגבה ונעשה גס-כן רשות-הרבים, וכבאור הג"א הוכיח דכנה אינו נעשה רשות-הרבים¹²³ כיון דיש לו מחיצות, עיין שם, ורק היכא דפתוח לפרמלית אמרין מצא מין את מינו, וכמו שכתב רמ"א אחר זה לענין גבוה שלשה:

הדלת של הגנה עם המפתח לפניו: (כ) שלא יאה ביניהם וכו'. ורצה לומר, בפתח הגנה לא תהא אסקפה (שקורין שווע"ל) גבוה, שיש עליה שם רשות-היחיד, דאז אסור להכניס המפתח או להוציא, דהא מטלטל מפרמלית לרשות-היחיד ומרשות-היחיד לפרמלית: (כא) שהיא גבוה עשנה. דאי לא הכי אסקפה גופא פרמלית היא וכמו בקצה דמ"א, וכן אם לא היה רחבה ארבעה, מקום-פטור הוא, ויבדאי מטר לעמד עליה לפתח ולסגור: (כב) שתי מחיצות וכו'. והשלישית נעשה על-ידי המשקוף, דאמרין פי תקנה יורד וסותם: (כג) שהן רחבין ארבע. דבפתוח מזה אפלו ארבע מחיצות גמורות לא הוי רשות-היחיד, וכנ"ל בסימן שמה סעיף יט: (כד) שאינה גבוה עשנה. ורצה לומר, האסקפה. והוא הדין כשאינה גבוה שלשה או שאין בה אסקפה כלל, דהרשות-היחיד נעשה על-ידי המחיצות: (כה) מאסקפה לרשות-היחיד. אינו (ל) קאי אדלעיל שהאסקפה עומדת לפני הגנה, אלא באסקפת הבית שעומדת תחת המשקוף, ואשמיעינן, דאפלו אם המשקוף שעליה רחבה ארבעה טפחים, ששם רשות-היחיד עליה וכנ"ל, אפלו יש להחמיר שלא להכניס מאותו מקום לבית או איפקא, שמא יפגעמים לא יהיה המשקוף רחבה ארבעה טפחים ויבוא גס-כן לעשות כן: (כו) דחישנין שמא לא אינו רחב ארבעה טפחים, דשמא ינדמן שיהיה המשקוף ארבעה טפחים ואז הלא הוא רשות-היחיד גמורה (שם במרדכי): (כז) הדין שלפניה. אם הוא רשות-הרבים, זה המקום בטל לגביה ונעשה גס-כן רשות-הרבים, ואם פרמלית, פרמלית: (כח) ואפלו אם גבוה שלשה. ורצה לומר, ואם-כן הוי אותו המקום מקום-פטור, דמסתמא כיון שאין המשקוף שעל האסקפה רחב ארבעה טפחים, הוי גס-כן המזווה ששמן הצדדים וגם האסקפה גופא גס-כן אין רחב ארבעה טפחים, וממילא הוי מקום-פטור, וממקום-פטור הלא קמא לך דמטר לטלטל לרשות-היחיד ולרשות-הרבים, מכל מקום כיון שכל רשות שלנו הם פרמלית לדעת כמה פוסקים¹²⁴, ואסקפה זו סמוכה לו, אמרין מצא וכו'¹²⁵; ואין חילוק בכל זה בין פתח הבית פתוח או נעול, לעולם אסור להכניס מהאסקפה לפניו מ"א. והנה לפי המבאר בהג"ה זו, יש לנהר באותן המקומות שאסור הטלטל מחמת שאין שם ערוב, ופתח

שער הציור

בית-הכנסת הוא לצד הרחוב ואין שום חדר לפני הפתח, והעכו"ם מביא המפתח, שלא יקח השמש המפתח מידו¹²⁶ עד שיהיה עם העכו"ם יחד תחת המשקוף שעל הפתח, דשמא יש שם בתקנה ארבעה טפחים והוי רשות-היחיד, ומטלטל מפרמלית שלפני בית-הכנסת לתוך רשות-היחיד¹²⁷, על-כן יקח המפתח מיד העכו"ם ויפתח המפתח מיד העכו"ם, ורק היכא דפתוח לפרמלית עד שישיר המפתח¹²⁸ וצריך יפתח, דשמא אין בתקנה שחזין לדלת ארבעה טפחים, נמצא ששם הוא פרמלית והוא מכניס מפרמלית לרשות-היחיד, על-כן ישיר תחלה המפתח ויגמורו לעכו"ם או יטמינהו בתחתית האסקפה או למעלה לפני שקיפת הדלת ונראוי לקהל שיצטוו לפני הפתח איזה חדר שהוא רשות-היחיד ויביא העכו"ם המפתח לשם, דאי לא הכי קשה לצמצם שיצמדו שניהם במקום קצר פתח:

תרגום: 1 מקום. (א) עין באור הלכה: (ב) עין באור הלכה מה שכתבנו בשם הגאון: